GAZETY POLSKIE

Anno 1736.

Z Warſzawy die 31. 8bris.

Liſty z Saxonii *de 24. 8bris* w tym tylko *informant* iż Kroleſtwo Ichmość do tych czas w Hubertsburgu Polowaniem zabawiaią ſię, gdźie po odprawionym Feśćie S. Huberta Patrona Myśliwych przenioſą ſię ná źimową Rezydencyą *1.9bris* do Drezna. Jmć Pan Graff Sułkowſki z Leſzna powrocił do Saxonii.

Xiąże Jmć Woiewoda Ruſki wprzeſzły Czwartek powrocił tu ſzczęśliwie z Saxonii: także przybyła tu Jeymość Páni Potocka Marſzałkowa Nádworna Koronna Wdowa z Synem ſwoim z Jegomośćią Pánem Stároſtą Lwowſkim. Jegomość Pan Hetman Polny Koronny ma tu przybyć ná náſtępuiącą Kommiſſyą. Kommiſſya Litewſka względem Aukcyi Woyſka ma być odłożona *ad diem 3tam Maij.* Publikowano tu *ad ſonum Tubæ* Uniwerſał Jegomośći Paná Hetmana W. Koronnego, áby wſzyſcy Officyerowie pod utratą Szarży, y Towarzyſtwo pod wymazániem z Regeſtru *quanto citius* poſpieſzáli do Chorągwi ſwoich.

Z Piotrkowa de 28. 8bris. Piſzą, iż tám Trybunał Koronny *ſolito curſu agitatur*, y Ichmośćiow Spráwy máiących coraz więkſzy *augetur numerus.* Poſłowie od Prześwietnego Trybunału do Xiążęćia Jmśći Prymaſa *ex utroque Collegio* wyſłáni, to ieſt Jegomość Xiądz Kujawſki, y Ichmość PP. Sendomierſcy.

Jmść Xiądz Kanclerz W. Koronny ziachał tu na Sądy J. K. Mośći Aſſeſſorſkie, ktore kątynuowac będzie poki expedycyi z Rzymu na Biſkupſtwo Łuckie nieodbierze.

Z Krákowa Die 28. 8bris.

Xiąże Jmść Káſztelan Kráko-

wſki

wſki wyiechał z tąd *ad propria* do Zmigroda, także y Jegomość X. Kobielſki Nominat Kámieniecki *porrexit* do Sendomirza ná Pogrzeb ś. p. Jmści Páná Chorążego Sendomirſkiego, ktory tu *fatis ceſſit* przed dwiema Niedźielámi. We Wtorek przeſzły ſtráſzliwy *Caſus* ſtał ſię tutay wieczorem o godźinie ſzoſtey, kiedy Kupiec pewny miawſzy w Kámienicy w Sklepie w ſámym Rynku Prochu śiedm kámieni záchowanego, Syn tegoż Kupca, Czeladnik, y Parobek, domyślili ſię poyść z świecą zápaloną do owego Prochu, ktory z wora do woru przeſypuiąc, lubo świeca z dáleka była, kurz powſtały z owego prochu zápalił ſię oraz y wſzyſtek proch, w momenćie zátym z wſpaniałey Kámienicy tylko ſię rudera zoſtały zábiwſzy kilkunaſtu Ludźi, niektorych iednak ſalwowano, pobliżſze przytym Kámienice nie tylko okna wſzyſtkie pozbyły, lecz y w murách z oſtrzęśnienia przez huk wielki znaczną poniosły ſzkodę. Xiąże Jegomość Czartoryſki Chorązyc Litt: *duxit in Sociam vitæ* Jeymość Pánnę Rybińſką Woiewodzankę Chełmińſką, ktorym Jegomość X. Kręſki Kánonik Krákowſki *benedixit Matrimonium*

Z Winnicy die 19. *Octobris*

Piſzą iż Haydamacy zá Niemirowem temi dniami pokazali ſię y kilkunaſtu Zydow iadących zabili.

Słychać że y pod Korſuniem znayduie ſię kilka ſet Haydamakow ná ktorych znieśienie Imść Pan Kaletyńſki Chorąży Bracławſki z Podiazdem poſzedł.

Z Latyczewa die 12. *Octobris.*

Z Ukrainy *ſuperaddunt* że ieſzcze więcey Kompanii y Pocztow pod Smiłą od Kozakow zginęło, iak przeſzłą Pocztą wyrażiło ſię.

Oboz Polſki zpod Baru przeſzłego tygodnia ruſzył ſię, y Chorągwie po rożnych Dobrach poſtawały ná Conſyſtencyi, iednak część większa Woyſka poſzła ná Ukraine znośić ſwawolnych Haydamakow.

Wczoray w nocy z Czwartku ná Piątek przyſzła tu niepoćieſzna wiadomość z Pikowa y Chmielnika, iż tam ieſt wielka trwoga, kiedy Haydamacy Miaſto Pawołocz Pochrebiſza y Przyłukę zrabowali, Gubernatorow pobili, Zydow wykłoli, y dużo graſuią. Zydźi dźiśiay z Pikowa przededniem ućiekaiąc tu ſtanęli, toż ſamo twierdzą, dodaiąc, iż onegday-

gday-

gdayſzego dnia na kilka et wozow Szlachty y Zydow przez Pikow uchodziło z Ukrainy przed Haydamakami. Y to ſłyſzeli że Jmći Pana Generała Bekierſkiego do Białey Cerkwi iadącego pod Pawłoczą Haydamacy napadli, y wſzytko przy nim zabrali; ktory ſam ledwie ſię ſalwował. Poczty iuż drugi tydźień z Białey Cerkwi niewidać.

Z Obozu Polſkiego pod Barem die 9. Octobris.

Wczoray przyprowadzono tu iednego Herſzta, ktory Bohun ſię zowie; ſuknie ma poſtrzelane bez naruſzenia ćiała, a kule w kieſzeni: tey nocy wielkie dyby y kaydany ztrząſnąwſzy z ſiebie zrzucił y ledwo nie uciekł, gdyby ſię był gorzałką nie zapił.

Dnia iutrzyſzego Jmć Pan Regimentarz Bukowſki, z Partyą Woyſka tudźieſz Dragonią y Piechotą poydźie do Bracławia.

Z Chocimia die 13. 8bris.

Przyſzła tu wiadomosć, że za Dunaiem Wiłakczy gdźie Weyzer ſtoi ma być w tych dniach walna Rada względem Pokoju albo Woyny, na ktorą y Paſza Chocimſki wybiera ſię.

Poſeł Francuſki w Stambule rezyduiący odebrał od Krola Jegomośći Francuſkiego Ordynans, aby perſwadował Porcie względem zawarcia iako nayprzędſzego z Moſkwą Pokoiu, dla ktorey medyacyi *retardátur* publikacya Traktatu między Francyą y Ceſarzem Jegomośćią,

Jaſſyr wybrany z Ukrainy Polſkiey deklaruie Porta oddać, okrom tego Jaſſyru ktory z częſci Staroſtwa Chrzeſciańſkiego w Poſſeſſyi Moſkiewſkiey zoſtaiący jeſt zabrany.

Słychać y to że Porta dla prętſzego zawarcia z Perſem Pokoiu wſzyſtkie pretendowane Fortece (ktore *ab antiquo* należały do Perſyi) pooddawała, y że iuż naſtąpił Pokoy.

Die 23. 7bris. Jmć Pan Glower Stolnik Inflantſki Oberſzteleitnant Artyleryi Koron: w Kamieńcu *fatisceſſit*, y pochowany tam że w Kośćiele OO. Jezuitow, gdźie ná Pogrzebie znaydowali ſię Ichmość Woiewoda Podolſki, Kaſztelan Halicki, y Goſtyńſki, Podkomorzy Podolſki: Lisiatycki, Karaczkowſki Staroſtowie, tudźieſz Prałaći y Urzędnicy Woiewodztwa Podolſkiego: celebrował zaś Mſzą żałobną Jmć Xiądz Suffragan Kamieniecki.

Die

Die 25. 8bris w Lublinie.

Odprawił się Pogrzeb Solenny s. p. Jmści Pana Kasztellana Lubelskiego u OO. Reformatow, gdźie Kośćioł wszytek w Illuminacyach był adornowany: Kazanie Pogrzebowe miał J. X. Wietrzyński Kanonik y Deputat z Kapituły Chełmińskiey ná Trybunał Koronny, W ktorym z Cirkumstancyi zasług wielkich w Rzeczy-Pospolitey y procederze chwalebnego żyćia Nieboszczyka Pana Kasztelana tudźiesz *ex Concursu* godney Colligacyi nie tylko *Utriusq;* *Ordinis* ale *etiam Gentis* reprezentował ná tym Akćie *Naturam* Seymu, Trybunału, y Koła Rycerskiego; z okazyi administrowanych funkcyi *in omni Subsellio* Jmći Pana Kasztelana *cum ad hortatione Christi*, á ná wszytkich pomienionych Stanách ta *Solennitas funebralis* skończyła się *horâ quartâ pomeridianâ* po ktorey skończoney ná Refekcyą Pogrzebową Jmść Pani Kasztelanowa wszytkich Ichmośćiow ostatnią usługę Chrześćiańską *piis Manibus* oddaiących do swego zabrawszy Pałacu *Condignissime* traktowała.

Kontynuacya Ordynansu J. P. Hetmana Wielkiego Koronnego do Woyska Wydanego.

Pomiarkowanie Szwadronow zostawuie *dispositioni* Jmśći Pana Regimentarza, a przy każdym Szwadronie Porucznik *alternatim* być powinien, także y Chorąży *sub amissione* Szarży. Rothmistrze zaś letkich Chorągwiow sami *in Persona* być powinni pod utratą Chorągwi. Poczty sowite pod Chorągwiami być maią, tych ktorzy *ob legalissimas rationes* absentować się muszą za wiadomośćią Kommendy. A ktoby absentuiąc się sowitego nie postawił Pocztu, ma być z Regestru wymazany, a inszy *cum exactiori* w obligowaney *ad Militaria* pilnośći *virtute* akceptowany y wpisany. Do teyże Partyi Ukrainskiey, *applicatur* Kommenda Authoramentu Cudzoziemskiego 100. ludzi w sobie maiąca, ktora także postawiona być powinna *competenter pro securitate* Pogranicza; wiadomośći częste dawać, y o wszytkim mnie donośić powinien Jegomość Pan Regimentarz Partyi Ukraińskiey, ktorego czułośći y experyencyi *Cuncta Observanda*, według wyraźnego tego Ordynansu mego *Observare, & exequi serio* zálecam. *Datt:* w Stánisławowie *Die 14. 7bris. 1736to Anno.*

GAZETY CUDZOZIEMSKIE.
Anno 1736.

Z Włoch.

Z Neápolim Die 2. 8bris.

Z okázyi náſtępuiącego Feſtu S. JANUAREGO zaraz od Niedźieli poczęły być Illuminacye po wſzyſtkich Ulicách w Mieśćie tuteyſzym, *Feſtivitas* záś ſáma dopiero we Srzodę przypadła, ktorą z należytą Dewocyą *in præſentia* Krola Jmśći obchodzono, *in Applauſum* záś tegoż Swiętego z Hiſzpańſkich y Neápolitáńſkich Galerow z Armat bito, Illuminacya tákże cáłego Miáſta przez trzy wieczory trwáła.

Z Medyolanu de 3tiâ 8bris.

Donoſzą, iż w Toſkany Ewakuácya áktualna Woyſk Hiſzpańſkich ieſzcze nienáſtąpiła z okázyi záchodzących trudnośći *Bonorum ratione Allodialium, & aliorum Mobilium* Wielkiego Xiążęćia Toſkany, y Xięſtw Parmy, y Piacencyi, tudźież záchodzących nie ktorych Ordynacyi między Dworámi Wideńſkim, Madrytſkim, y Neápolitáńſkim, ktore to Dwory uczynić wprzod między ſobą máią Regulamen, y według niego *Deſcendentes Maſculini, & Fæminini ſexus* Xiążęćia Lotaryńſkiego pochodzący, máią *ſuccedere in poſſeſſionem* Wielkiego Xięſtwa Toſkany.

Z Niemiec.

Z Wiednia Die 16. 8bris

Die Prima præſentis obchodzono ſolennie *Anniverſariam Diem* Národzenia Ceſarza Jmśći u Dworu tuteyſzego, ktory wieku ſwego záczoł Rok 52. Miniſter Francuſki tu rezyduiący od Dworu ſwego odebrał wiádomość, iż po przybyćiu tám Kuryera *cum Actu Abdicationis* Xięſtwa Lotaryńſkiego wſzelkie támże czynią áppárencye, chcąc to *ad effectum* przyprowádźić, co w ſobie Literalne *Contenta Præliminarium* záwieráią, y temuż Xiążęćiu Jmśći Lotaryńſkiemu co Rocznie Pułpięta Milliona *anticipativè* wypłacone być máią, poty, poki Xięſtwo Toſkany nieośiądźie, albowiem wſzelka przećiwko Francyi upádła ſuſpicya, gdy Ewakuácyą Páńſtw Włoſkich *ad plenum* przyprowádźił *effectum*, wątpić záś nie-

nietrzeba, áby Dwor tuteyszy respektem uczynioney z Carową Jeymośćią Ligi niemiał Assystowáć Woysku Jey, ile że Minister Rossyiski tu rezyduiący usilnie w tym Punkćie Dworowi tuteyszemu czyni Remonstracye. A że Kuryer z Konstantynopola tu przysłány należytego nieprzywiozł Responsu; więc *incessanter* Regimenty, y woienne *necessaria* do Węgier sprowadzáią. Kuryer wysłány z Belgradu od Kommendanta tuteyszego przywiozł tę wiadomość, iż Flotta Turecka pod Nizzą dobrze Ludźmi opátrzona stáneła, ktora Woysku Tureckiemu Prowianty dowozi, dla czego Kommendant Okrętow Cesárskich wszelkie *necessaria* Okrętowe zgromadźił, y one ná Granice Cesárskie sprowadźić uśiłuie. Słycháć záś, że Oboz Turecki tylko do Wołoch ma pospieszyć, áby mu od Dunáiu nie była przerznięta droga. Według niektorych wiadomośći *Ministerium* Tureckie ma sobie *pro principali*, że iák prętko tylko Pokoy Uniwersalny między Chrześćiánámi stánie, tedy nieomylna nástąpi woyna między Cesarzem Jegomśćią, y Portą Ottomańską. Kardynał *de Sintzendorff* Biskup Wrocławski ieszcze się tu w Wiedniu znayduie, máiąc wolą ieszcze przez iáki czas przedłużyć podrożą swoię do Rzymu, *interim* usilnie stárá się o Koádjutoryą Biskupstwa Ołomuckiego, lecz *Capitulum* tameczne funduiąc się ná wolney swoiey Elekcyi życzy sobie Graffa Lichtensteyna Biskupa Sekkańskiego, iáko Kánonika Ołomuckiego.

Z Korsyki iest wiadomość, iż Malkontenći tameczni mieli Konferencyą między sobą, gdźie ich liczono 300. Pryncypalnieyszych, ná ktorey Trzy Punkta nástępuiące skonkludowali. *1mò.* Ma sobie Teodor Neyhoff pewne obráć mieysce do swey sustentácyi, y więcey się nieimplikowáć w Interessa Krolestwa tego, á *in Casu* nieprzybyćia deklarowanego sukkursu, *Ultimis Octobris* wynieść się ma z Páństwa ná wieczne czásy. *2do.* Aby Ordynansem Jego więcey nieparyerowano, áni mu wolno było Dźieśięćiny wybieráć od Duchowieństwa, áni też inne Podatki. *3tiò.* Do Portow Morskich wysłáć máią kilka set Ludźi, y gdźie ieszcze *necessitas exigit*, co ieżeli się nieodmieni, tedy mieć może Rzeczpospolita Genueńska nádźieię powrocenia *Gubernij sui*

ná

ná tey Inſule. Kommendant w Belgradźie zoſtáiący *iterum* odebrał Ordynans od Ceſarza Jegomośći, áby Okręty Tranſportowe ná Rzece *Savus obviam* poſłał idącym z Włoch Regimentom dla pretſzego onych przybyćia do Węgier.

Z Francyi.

Z Páryża Die 12. 8bris:

Jmść Pan Márſzałek *de Noailles* wyiáchał do Bretany ná Prezydencyą zgromadzonych Stánow tamecznych, dokąd oraz 10000. Woyſka pomaſzeruie, ponieważ Rycerſtwo tey Prowincyi *Subjacere* niechce nowey Krola Jmśći ordynacyi. Miniſter Ceſarza Jegomośći tu zoſtáiący miał długą Konferencyą z Kardynałem *de Flerri*, po ktorey znowu wyſłał Kuryera do Wiednia. Generał *Conductor* Páńſtwa Francuſkiego zá roſkazem Krolewſkim podał Mágiſtratowi Miaſta Páryża Plantę do Fejerwerku, ktory przy Publikácyi Pokoiu być ma zápalony, ten zaś *infallibiliter* náſtąpi, gdyż Miniſter Ceſarſki tu rezyduiący z tym śię u Dworu klarygował, iż Ceſarz Jmść *ſtatibus Imperij* w Ratysbonie donioſł, że Pokoy *medijs 8bris per totum Imperium* publikowany będźie. Krol Jmść Stániſław, y z Krolową Jeymośćią ieſt w gotowośći odiázdu do Lotaryngij, gdźie w Zamku *Commercij* wſzełkie do Apparencyi Dworu Jego poczynione ſą *Praparatoria.* Jmść Pan *de Goe Trovin* Generał Leitnant Okrętow Krolewſkich *fatiscessit*, ktorego cáły Dwor z okázyi znaczney Jego ná Morzu Experyencyi wielce żáłuie. Jeſt tu wiadomość, iż nowy Sophi Perſki obáwia śię Woyny z Wielkim Mogułem, ktory rádby Wnuka ſwego ná Páńſtwo Perſkie intronizował; to zás pewna, iż Krol Jegomość Francuſki wraz z Morſkiemi Potencyámi uśiłuie kombinowáć Portę z Carową Jeymośćią, do czego Miniſtrowi Roſſyiſkiemu w Anglij zoſtáiącemu dáne Punkta do przeſłánia Dworowi ſwemu, ktore przez umyślnego od Miniſtra Francuſkiego poſłáne do Konſtantynopola. Krolowa Jeymość Francuſka ordynáryinie dwa razy w Tydźień bywa w Meudonie u Krolá Jmśći Stániſławá, y tám czáſem obiaduie. Xiężna *de Bourbo* wpadła znowu w recydywe ná Piersi, y podobno drugą Incyzyą czynić Jey muſzą. Z Strasburgu przyſzła tu wiadomość, iż o pięć mil od tegoż Miaſta wynalezione

Miny

Miny Stalowe podostatku, y ten Stal ma być bárzo dobry, iest tedy roskaz, áby tákowy Stal był wyrobiony w Manufakturze Krolewskiey blisko Strażburga stoiącey. Z Barcellony Listy donoszą *de 24. 7bris* iż tam stanelo 20000. Infanteryi y 4000. Kawaleryi, ktorzy czekaią ostatniego ordynansu od Dwou Hiszpańskiego ruszenia się, ale gdzie maią maszerować *non constat.*

Z Hollandyi.

Z Hagi die 17. 8bris. Ministrowi Hiszpańskiemu doniesiono iż Stany Generalne rezolwowały się *Infanta Don Carlos* za Krola Neapolitańskiego y Sycylijskiego uznać, y to przez Poselstwo stwierdzić. Zeby zaś Stany pomienione *Actum Renunciationis, & Cessionis* pomienionych Krolestw, *similiter* Toskany, oraz *Annexorum Statuum* garantować miały, to uczynić nie mogą, ponieważ te wszystkie Cessye bez wiadomości Stanow stały się. Rożni sprzyiaiący Dworowi Austryackiemu dáią te Reflexye, iż by *Commertia* Hollenderskie znacznie upadły, gdyby *Don-Carlos* Krolem obodwoch Sycylij został; lecz Minister Hiszpański czyni *è contra, quo fine* Kommunikował Traktat Kommercyalny z tymi Krolestwami, ktory podobno ákceptowany będźie. *Insuper* Stány Generalne Posłowi swemu u Dworu Hiszpańskiego rezyduiącemu dały *Commis* uczynienia podobnego Traktatu, nie tylko z Neápolim, y Sycylią, ále też y z Hiszpánią; w czym Korona Francuska *conatum suum* tákże áplikowáć deklaruie. Konferencye względem kássacyi *Clausuli* Ryżwickiego Pokoiu co tydźień trzy rázy odpráwuią się; czemu Dwory Kátolickie *de novo* kontradykuią, mianowicie Korona Francuska, chcąc áby teraźnieyszemu Traktatowi żadna nie była przydana *Clausula*, dla czego *Pensionarius Statutum* z tym się przed Ministrem Francuskim oświadczył, iż áni Anglia, áni Hollandya Traktat ten garrantowáć nie będźie, ieżeli Krol Jmść Francuski swoiey w tym Punkcie nieodmieni Intencyi.

Z Frankfortu Die 14. 8bris.

Rekrutowánia Cesarskie ták tu, iáko y w innych mieyscách dobrym idą sukcessem *cum magno confluxu* Ludźi. W przeszły Czwartek Most Okrętowy Cesarski, ktory do tych czas stał przy Moguncyi o 30. Okrętách Kuprowych znależącemi do niego Wozámi odesłány do Węgier.